

Ieslodzījuma vietu pārvalde

2015. gada publiskais pārskats

Rīga, 2016

Saīsinājumi

- Atkarīgo centrs** – Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) Atkarīgo centrs
- AIDS** – iegūts imūndeficīta sindroms
- HIV** – cilvēka imūndeficīta vīruss
- Pārvalde** – Ieslodzījuma vietu pārvalde
- Sabiedrība** – sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Satura rādītājs

Vēsture	4
Misija, vīzija un vērtības	5
1. Pamatinformācija	6
1.1. Pārvaldes juridiskais statuss	6
1.2. Pārvaldes darbības mērķi, virzieni un īstenotā budžeta programma	6
1.3. Pārskata gada galvenie pasākumi	7
1.4. Pārvaldes struktūra	11
1.5. Ieslodzījuma vietas un to veidi	12
2 Pārvaldes finanšu resursi un darbības rezultāti	13
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	13
2.2. Darbības rezultāti	14
2.2.1. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīva nodrošināšana	38
3. Personāls	41
4. Komunikācija ar sabiedrību	45
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	49
5.1. Nākamā gada prioritātes	49
5.2. Nākamajā gadā plānotie sadarbības projekti	50

Vēsture

Ieslodzījuma vietu pārvalde (turpmāk – Pārvalde) ir dibināta pirms 96 gadiem 1919.gada 8.jūlijā un tās nosaukums bija Galvenā Cietumu valde. Sākumā tajā strādāja tikai četri ierēdņi. 1919. gada 10. augustā Galveno Cietumu valdi pārdēvēja par Galveno Cietumu un cietumu organizācijas pārvaldi. Pakāpeniski Galvenās Cietumu un cietumu organizācijas pārvaldes darbinieku skaits pieauga, un 1920. gadā pārvaldē strādāja jau 20 darbinieki, un tās rīcībā bija 19 cietumi ar 1861 ieslodzīto. Turpmākajos gados cietumu skaits samazinājās, toties pieauga ieslodzīto skaits.

Latvijai atrodoties Padomju Savienības sastāvā, Pārvaldes nosaukums tika vairākkārt mainīts – Labošanas darbu iestāžu pārvalde, Ieslodzījuma vietu pārvalde un Ieslodzījuma vietu departaments. Pārvaldes nosaukumi tika mainīti vairākkārt arī pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas – Cietumu administrācija, Ieslodzījuma vietu departaments un Ieslodzījuma vietu pārvalde.

Misija, vīzija un vērtības

Misija:

Izpildām sodu, palīdzot likumpārkāpējiem kļūt par socializētiem pilsoņiem.

Vīzija:

Laikmēīgi cietumi drošākai sabiedrībai.

Vērtības:

Cilvēks, profesionalitāte, taisnīgums, humānisms, drošība, tiesiskums, mērķtiecīgums, atbildīgums.

1. Pamatinformācija

1.1. Pārvaldes juridiskais statuss

Ieslodzījuma vietu pārvaldes likuma 2. pants noteic, ka Pārvalde ir Tieslietu ministrijas padotībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku apcietinājuma kā drošības līdzekļa un brīvības atņemšanas kā kriminālsoda izpildes jomā.

Pārvaldes darbību reglamentē:

- Valsts pārvaldes iekārtas likums (pieņemts Saeimā 2002. gada 6. jūnijā, stājās spēkā 2003. gada 1. janvārī; grozījumi: 2008. gada 12. jūnijā, 2009. gada 26. martā un 12. jūnijā, 2010. gada 13. maijā un 2015. gada 22. oktobrī);
- Ieslodzījuma vietu pārvaldes likums (pieņemts Saeimā 2002. gada 31. oktobrī, stājās spēkā 2003. gada 1. janvārī; grozījumi: 2003. gada 29. maijā, 2004. gada 11. novembrī, 2006. gada 15. jūnijā, 2014. gada 17. decembrī un 2015. gada 28. maijā);
- Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumi Nr. 827 „Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums” (ar grozījumiem: Ministru kabineta 2006. gada 10. oktobra noteikumi Nr. 839 „Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumos Nr. 827 „Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums”” un Ministru kabineta 2015. gada 6. oktobra noteikumi Nr. 570 „Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumos Nr.827 „Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums””).

1.2. Pārvaldes darbības mērķi, virzieni un īstenotā budžeta programma

Pārvaldes darbības mērķis ir likumības, taisnīguma un vienlīdzības apstākļos sodītas personas efektīva resocializēšana un atkārtotu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas skaita samazināšana.

Pārvaldes galvenie darbības virzieni:

- veikt ieslodzījuma vietu apsardzi;
- uzraudzīt un nodrošināt ieslodzītajām personām noteikto uzvedības normu un tiesību ievērošanu un pienākumu izpildi;
- nodrošināt normatīvajos aktos noteiktos sadzīves apstākļus un komunālo pakalpojumu sniegšanu ieslodzītajiem;
- nodrošināt ieslodzīto medicīnisko aprūpi;
- organizēt ieslodzīto garīgās aprūpes, sociālās uzvedības korekcijas un sociālās rehabilitācijas pasākumus;
- nodrošināt personāla tiesību ievērošanu un pienākumu izpildi, tiesisko aizsardzību, darbības un sociālās garantijas;
- nodrošināt darbinieku profesionālās ievirzes un profesionālās pilnveides izglītību.

Pārvalde atbilstoši savai kompetencei:

- sadarbojas ar valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, ārvalstu un starptautiskajām institūcijām;
- sniedz priekšlikumus Tieslietu ministrijai par nepieciešamajiem normatīvajiem aktiem un piedalās attiecīgo aktu projektu izstrādē;
- piedalās valsts institūciju un citu programmu projektu sagatavošanā;
- piedalās starptautisko līgumu projektu sagatavošanā;
- informē sabiedrību par Pārvaldes darbību.

Pārskata gadā Pārvalde realizēja budžeta apakšprogrammu 04.01.00 „Ieslodzījuma vietas”, programmu 64.00.00 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana”, programmu 65.00.00 „Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai”, programmu 70.00.00 „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana” un programmu 71.00.00 „Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto projektu un pasākumu īstenošana”.

1.3. Pārskata gada galvenie pasākumi

Pārvalde 2015. gadā veica darbu saskaņā ar Pārvaldes priekšnieka 2014. gada 29. decembra rīkojumu Nr. 248 „Par Ieslodzījuma vietu pārvaldes centrālā aparāta 2015. gada darba plānu” apstiprināto Pārvaldes 2015. gada darba plānu (turpmāk – Plāns). Plāns nosaka arī pārskata gadā veicamos Pārvaldes struktūrvienību pamatuzdevumus.

Lai nodrošinātu efektīvu Pārvaldes darbību, amata nosaukumu vienveidību un pakāpenisku amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm (turpmāk – amatpersona) amatu, kuri nodrošina Pārvaldes atbalsta funkciju izpildi, pārveidošanu par darbinieku amatiem (nodarbināti, noslēdzot darba līgumu), tika veiktas vairākas strukturālas izmaiņas Pārvaldes centrālajā aparātā, kuru ietvaros tika likvidēta Izglītības un nodarbinātības daļa un Sociālās rehabilitācijas daļa, attiecīgi izveidojot Resocializācijas daļu un Risku un vajadzību izvērtēšanas daļu; tika likvidēts Administratīvais un personālvadības dienests un, lai optimizētu Pārvaldes darbību izmeklēšanas jomā, izveidota Izmeklēšanas daļa, kas pārņēma izmeklēšanas funkcijas izpildi no Pārvaldes ieslodzījuma vietām.

Pārskata gadā Pārvaldes centrālajā aparātā un ieslodzījuma vietās restrukturizācijas procesā tika samazinātas 286,5 amata vietas un ieviestas 366,5 amata vietas.

Lai nodrošinātu notiesāto resocializācijas procesa īstenošanu jaunās politikas iniciatīvas „Notiesātās personas resocializācijas procesa īstenošana” ietvaros saskaņā ar koncepciju „Ar brīvības atņemšanas sodu notiesāto personu resocializācijas koncepcija” un Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) Atkarīgo centra izveidi un darbību, optimizācijas procesā tika veikta 21 strukturālā izmaiņa un papildus ieviestas 80 amata vietas.

Lai nodrošinātu Pārvaldes un ieslodzījuma vietu normālu funkcionēšanu, tika veikti neatliekamie remontdarbi un iegādāti pamatlīdzekļi, tajā skaitā:

- Brasas cietumā:
  - ✓ veikta 1. korpusā (ēdnīca un virtuve) ventilācijas sistēmas izbūve;
  - ✓ veikti korpusu jumtu remontdarbi;
  - ✓ veikta cietuma ēku jumta koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām.
- Cēsu Audzināšanas iestāde nepilngadīgajiem:
  - ✓ veikts ēdnīcas ēkas jumta seguma un Medicīnas daļas ārējo sienu remonts;
  - ✓ veikts dzīvojamā korpusa Administratīvās daļas 2. un 3. stāva telpu remonts;
  - ✓ veikta administratīvās (dzīvojamās) ēkas tehniskā ekspertīze;
  - ✓ veikta iestādes ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām;
  - ✓ veikts elektroenerģijas patēriņa energoefektivitātes audits.
- Daugavgrīvas cietumā:
  - ✓ veikti cietuma Daugavpils nodaļas 1. korpusa 4. stāva dzīvojamo kameru un kāpņu telpas remontdarbi;

- ✓ veikta cietuma Grīvas nodaļas korpusa 1. stāva telpu pielāgošana metināšanas apmācības klases vajadzībām;
- ✓ veikts cietuma Daugavpils nodaļas administratīvās ēkas kabinetu un 3. korpusa sociālas rehabilitācijas darbinieku kabinetu remonts;
- ✓ veikts cietuma Daugavpils nodaļas katlu mājas remonts;
- ✓ veikta cietuma ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām;
- ✓ veikts elektroenerģijas patēriņa energoefektivitātes audits.
- Ilģuciema cietumā:
  - ✓ veikta tehniskā projekta „Ilģuciema cietuma dzīvojamā 2. korpusa apkures sistēmas renovācija” izstrāde;
  - ✓ veikts dzīvojamā korpusa un administratīvās ēkas jumta remonts;
  - ✓ veikta 2. dzīvojamā korpusa apkures sistēmas pārbūve;
  - ✓ veikta cietuma ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām;
  - ✓ veikts elektroenerģijas patēriņa energoefektivitātes audits.
- Jelgavas cietumā:
  - ✓ veikts 1. un 4. dzīvojamā korpusa dušas telpu, pavāru dzīvojamo telpu un soda izolatora ēkas remonts;
  - ✓ veikta pienesumu pieņemšanas telpas izbūve;
  - ✓ veikta telpu pielāgošana īslaicīgo satikšanās telpu vajadzībām;
  - ✓ veikta cietuma ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām.
- Jēkabpils cietumā:
  - ✓ veikts dzīvojamo telpu remonts;
  - ✓ veikta soda izolatora telpu un satikšanās telpu renovācija;
  - ✓ veikta iekšējās telefonu centrāles atjaunošana;
  - ✓ veikta cietuma ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām;
  - ✓ veikts elektroenerģijas patēriņa energoefektivitātes audits.
- Liepājas cietumā:
  - ✓ veikta cietuma ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām.
- Olaines cietumā (Latvijas Cietumu slimnīcā):
  - ✓ veikta attīrīšanas iekārtas modernizācija;
  - ✓ veikts Latvijas Cietumu slimnīcas korpusa kāpņu remonts;
  - ✓ veikti izolatora un kontroles caurlaides punkta ēkas demontāžas darbi;
  - ✓ veikti katlu mājas remontdarbi;
  - ✓ veikta logu nomaiņa atklātās cietuma nodaļas vīriešu kopmītnēs;
  - ✓ veikta cietuma laboratorijas ēkas tehniskā ekspertīze;
  - ✓ veikts elektroenerģijas patēriņa energoefektivitātes audits.

- Rīgas Centrālcietumā:

- ✓ izveidota jauna nodaļa, kurā sodu izcietnie notiesātie, kuriem piespriesta īslaicīga brīvības atņemšana;
- ✓ veikta apgaismojuma modernizācija;
- ✓ veikta sociālās rehabilitācijas telpu un mācību telpu renovācija;
- ✓ veikta kinoloģijas kompleksa ēku nojaukšana;
- ✓ veikti ēku jumtu remontdarbi;
- ✓ veikta apsardzes posteņa renovācija;
- ✓ veikta cietuma ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām;
- ✓ veikts elektroenerģijas patēriņa energoefektivitātes audits.

- Valmieras cietumā:

- ✓ veikta atdzelžošanas stacijas apkope;
- ✓ veikta Valmieras cietuma izmeklēšanas izolatora rekonstrukcijas tehniskās specifikācijas projektēšanas darba uzdevuma izstrādes pakalpojuma izpilde un meta projekta izstrāde;
- ✓ uzsākti Valmieras cietuma izmeklēšanas izolatora 1. kārtas rekonstrukcijas projektēšanas un būvniecības darbi;
- ✓ uzsākti Valmieras cietuma izmeklēšanas izolatora vājstrāvas tīklu projektēšanas un ierīkošanas darbi rekonstrukcijas ietvaros;
- ✓ veikta mazuta sūknētavas ēku un mazuta tvertnes demontāža;
- ✓ veikta cietuma ēku jumtu koka konstrukciju apstrāde ar pretuguns aizsargvielām;
- ✓ veikts elektroenerģijas patēriņa energoefektivitātes audits.

- Vecumnieku cietumā:

- ✓ veikta ūdenstorņa demontāžas projekta izstrāde.

Pārvalde aktīvi līdzdarbojās Tieslietu ministrijas darba grupā, kas veica jaunā cietuma projektēšanas darbus, lai 2016. gadā turpinātu nepieciešamo pasākumu īstenošanu jaunā cietuma būvniecības procesa nodrošināšanai.

Atbilstoši Publisko iepirkumu likuma prasībām tika nodrošināts valsts līdzekļu efektīvs izlietojums, izvēloties saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Pārvaldē 2015. gadā veiktas 139 iepirkuma procedūras (pasludinātas), tajā skaitā Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas iepriekš noteiktā projekta „*Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību*” (Nr.LV08/2) ietvaros pasludinātas 17 iepirkuma procedūras un Eiropas Komisijas programmas „*Krimināltiesības*” projekta „*Suicide preventive system development in imprisonment places*” („*Suicīda preventīvās sistēmas pilnveide ieslodzījuma vietās*”) Nr.JUST/2013/JPEN/AG/4554 ietvaros pasludinātas trīs iepirkuma procedūras.

Pārskata periodā Pārvalde realizēja šādus Eiropas Savienības politikas instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektus:

- Programmas „*Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana*” ietvaros:

- ✓ Eiropas Komisijas īpašās programmas „*Krimināltiesības*” ietvaros projekts „*Suicīda preventīvās sistēmas pilnveide ieslodzījuma vietās*” (Nr. JUST/2013/JPEN/AG/4554);

- Programmas „*Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana*” ietvaros:

- ✓ „*Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību*” (Nr. LV08/2).

Pārvaldē tika veikts intensīvs darbs normatīvo aktu izstrādē, un Pārvaldes amatpersonas piedalījās vairākās Tieslietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas izveidotajās darba grupās, kuras pastāvīgi strādā pie normatīvā regulējuma pilnveidošanas. Tā rezultātā Saeimā un Ministru kabinetā tika pieņemti normatīvie akti, kas palīdz nodrošināt likumības un cilvēktiesību principiem atbilstošu Pārvaldes darbību, proti:

- Saeimā tika pieņemti šādi likumu grozījumi:

- ✓ 2015. gada 28. maijā – *Ieslodzījuma vietu pārvaldes likumā*;

- ✓ 2015. gada 15. janvārī un 18. jūnijā – *Latvijas Soda izpildes kodeksā*;

- ✓ 2015. gada 18. jūnijā – *Apcietinājumā turēšanas kārtības likumā* un likumā „*Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem*”;

- ✓ 2015. gada 29. oktobrī un 12. novembrī – *Krimināllikumā*.

- Ministru kabinetā tika pieņemti šādi noteikumi:

- ✓ 2015. gada 2. jūnijā – noteikumi Nr. 276 „*Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība*”;

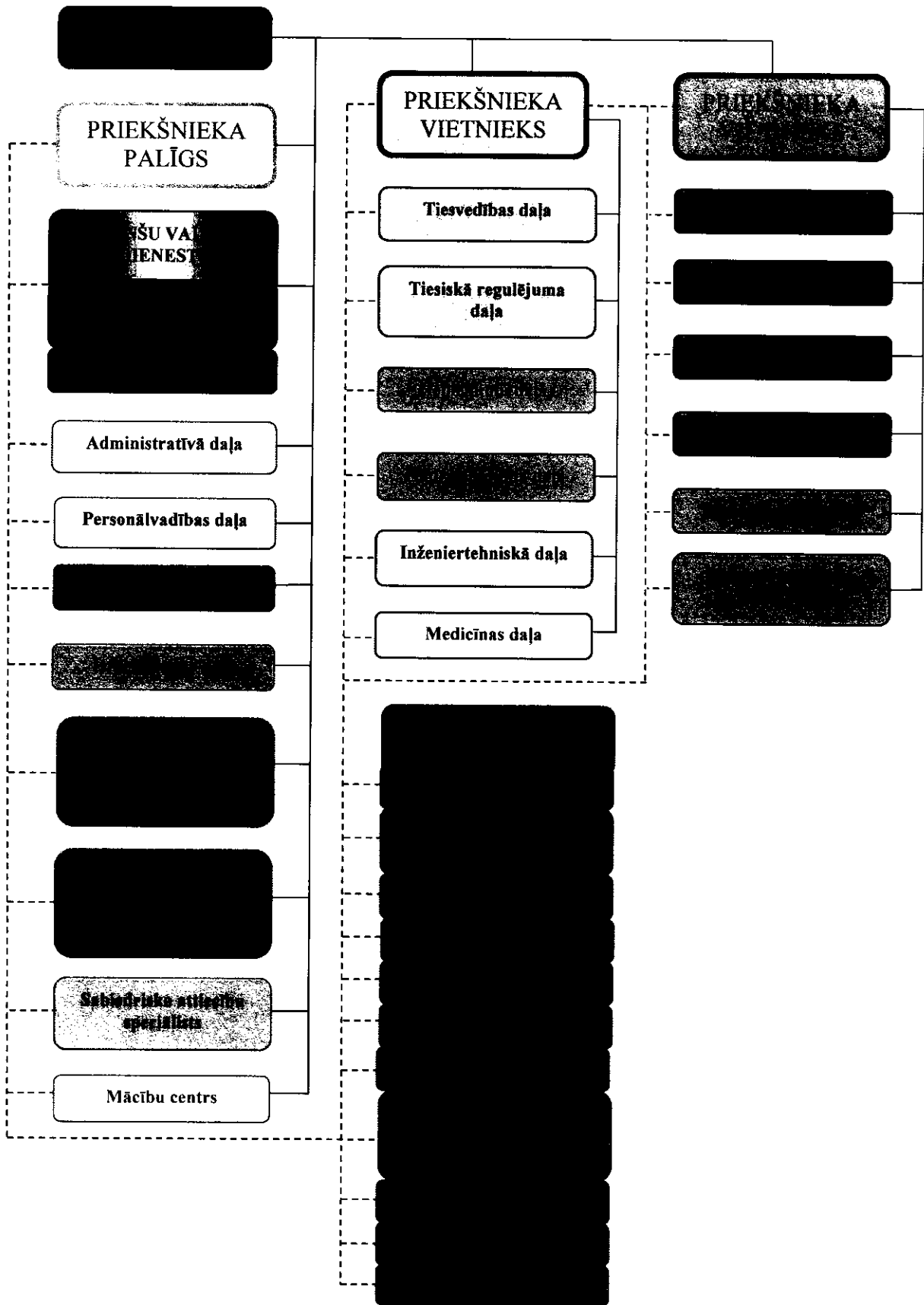
- ✓ 2015. gada 9. jūnijā – noteikumi Nr. 283 „*Kārtība, kādā Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas lieto speciālos līdzekļus*”;

- ✓ 2015. gada 30. jūnijā – noteikumi Nr. 344 „*Noteikumi par kārtību, kādā sagatavo izziņu par soda izpildes gaitu, un tajā iekļaujamās informācijas saturu un apjomu*” un noteikumi Nr. 345 „*Noteikumi par brīvības atņemšanas iestādes izvērtēšanas komisijas sastāvu, darbības kārtību un lēmumu pieņemšanas kritērijiem*”;

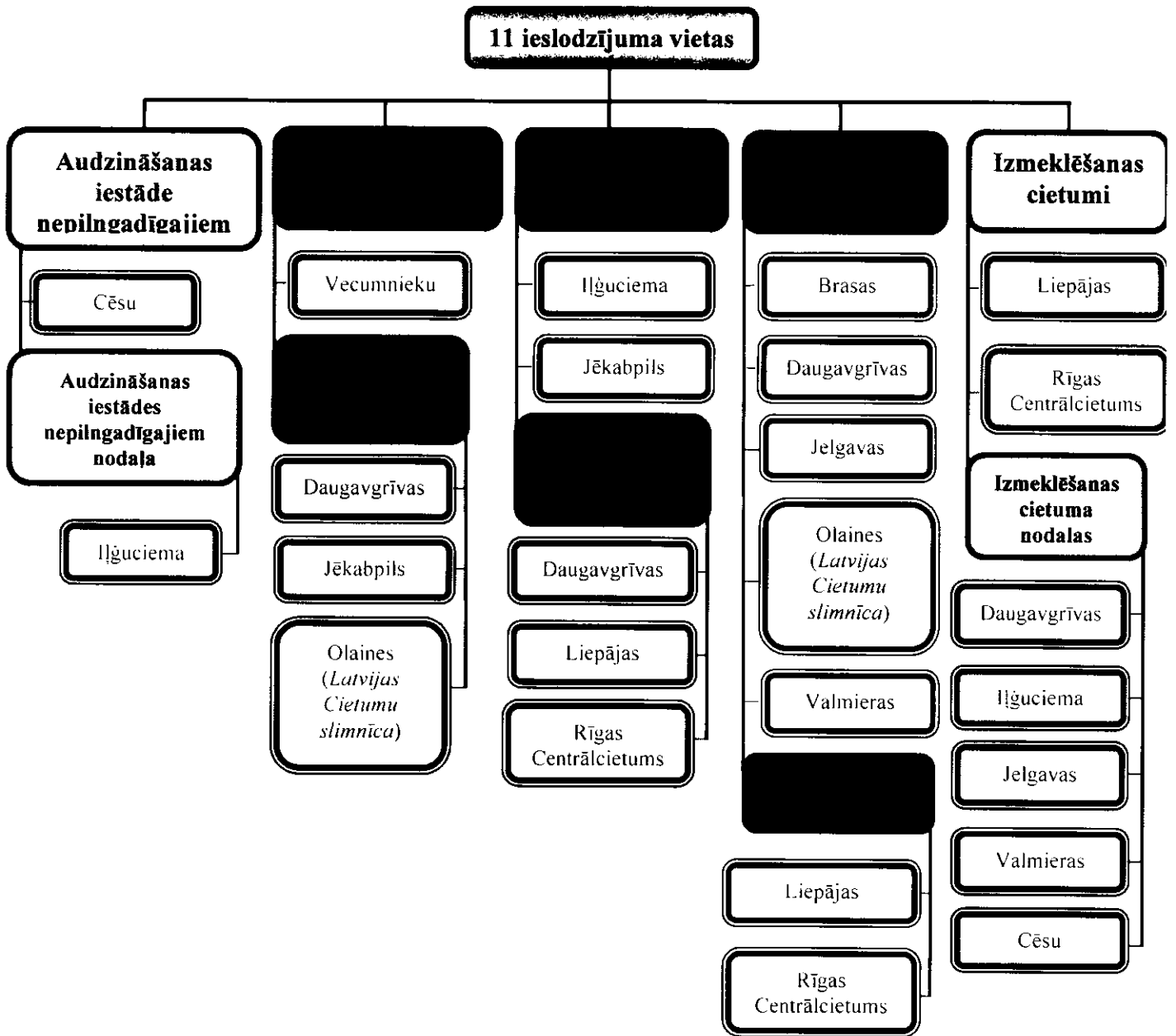
- ✓ 2015. gada 25. augustā – noteikumi Nr. 497 „*Notiesātā vai apcietinātā pārvešanas un apsardzes kārtība veselības aprūpes pakalpojuma saņemšanas laikā ārstniecības iestādē ārpus ieslodzījuma vietas*”;

- ✓ 2015. gada 6. oktobrī – noteikumi Nr. 570 „*Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumos Nr. 827 „Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums”*”.

1.4. Pārvaldes struktūra

1.5. Ieslodzījuma vietas un to veidi

2. Pārvaldes finanšu resursi un darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

(euro)

1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	41 039 420	46 483 780
1.2.	ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	575 078	711 436
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība iestādes ieņēmumos	38 315	23 369
1.4.	valsts budžeta transferti	23 461	5 072
2.1.	uzturēšanas izdevumi	40 151 157	42 134 687
2.2.	kapitālie izdevumi	1 544 357	5 096 808

2015. gadā Pārvaldes plānotie izdevumi bija 47 231 495 euro, no tiem 42 890 703 euro – 04.01.00 apakšprogrammai „Ieslodzījuma vietas” (tajā skaitā 711 436 euro – ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi), 1 866 euro – 64.00.00 programmai „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana”, 2 601 euro – 65.00.00 programmai „Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana”, 56 786 euro – 70.00.00 programmai „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana”, 4 279 539 euro – 71.00.00 programmai „Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto projektu un pasākumu īstenošana”.

Izdevumi par vienu ieslodzīto dienā bija 24,62 euro un pārsniedza plānoto radītāju par 1,78 euro jeb par 7,8%.

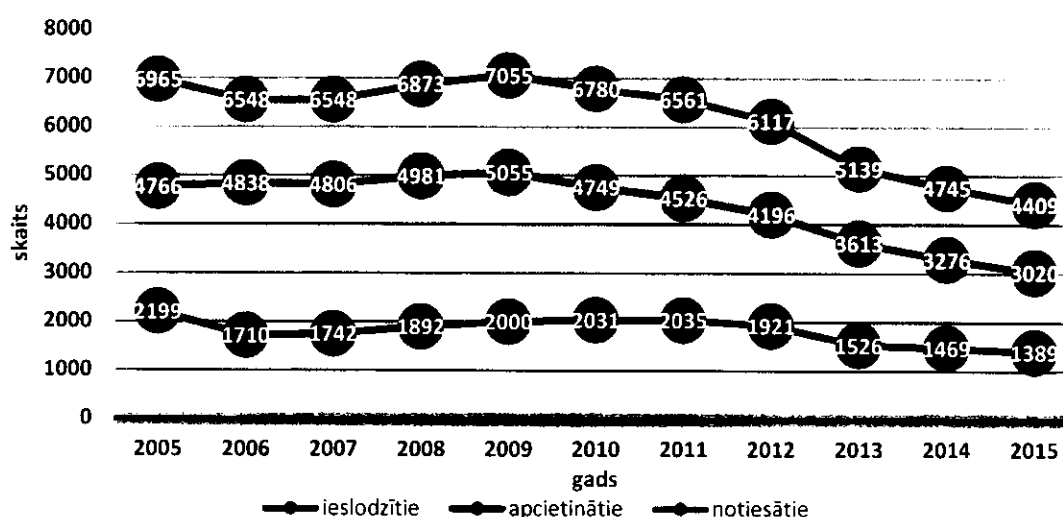
04.00.00 programmas „Kriminālsodu izpilde” 04.01.00 apakšprogrammas „Ieslodzījuma vietas” izdevumu struktūra

Atlīdzība	30 404,9	192,1	0,63
Preces un pakalpojumi	9 514,2	-337,1	-3,54
Sociālie pabalsti	0,0	23,1	-
Starptautiskā sadarbība	0,0	3,5	-
Kapitālie izdevumi	996,2	213,7	21,45

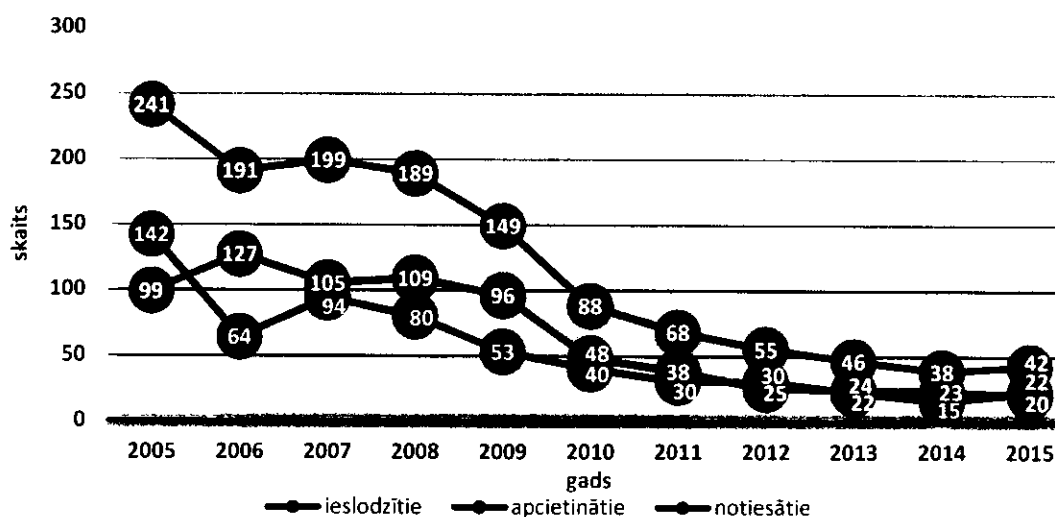
¹ Tabulā nav iekļauts papildus piešķirtais finansējums 539 238 euro apmērā saskaņā ar Finanšu ministrijas 2014. gada 4. aprīļa rīkojumu Nr. 165 „Par apropriācijas pārdali starp 74. resoru „Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums”, Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju, Iekšlietu ministriju un Tieslietu ministriju”, lai nodrošinātu Jelgavas un Jēkabpils cietuma katlumājas rekonstrukcijas pabeigšanu.

2.2. Darbības rezultāti

Ieslodzīto kopskaits 2015. gada 31. decembrī:

Nepilngadīgo ieslodzīto kopskaits 2015. gada 31. decembrī:

2015. gada 31. decembrī ieslodzījuma vietās atradās 4 409 ieslodzītie: apcietinātie – 1 389, notiesātie – 3 020. No kopējā ieslodzīto skaita ieslodzījuma vietās atradās 355 sievietes (apcietinātās – 92, notiesātās – 263), 42 nepilngadīgie (apcietinātie – 22, notiesātie – 20) un 64 ieslodzītie, kuri sodīti ar brīvības atņemšanu uz visu mūžu (mūža ieslodzījums) (apcietinātie – 9, notiesātie – 55). Salīdzinot ar 2014. gadu, pārskata gadā ieslodzīto skaits samazinājās vidēji par 451 ieslodzīto. Faktiski pārskata gadā vidējais ieslodzīto skaits bija 4 509, to skaitā notiesātie – 3 166 un apcietinātie – 1 343.

Pārskata gadā ieslodzījuma vietās ievietoti 4 385 notiesātie, bet 2 384 notiesātie dažādu iemeslu dēļ tika atbrīvoti. 33 notiesātie pārņemti noteiktā brīvības atņemšanas soda izciešanai Latvijā no citām valstīm un 3 notiesātie – nodoti ārvalstīm.

Izmeklēšanas cietumos gada laikā ievietoti 8 424 apcietinātie, bet 8 504 apcietinātie drošības līdzekļa maiņas dēļ ar pirmstiesas izmeklēšanas iestādes lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu vai citu iemeslu dēļ atbrīvoti no izmeklēšanas cietuma vai tā nodaļas.

Gada laikā vidēji 90% ieslodzīto no kopējā ieslodzīto skaita tika izvietoti kamerās vai kopmītnu tipa dzīvojamās telpās, kurās dzīvojamās platības norma ir ne mazāka par 4 kvadrātmetriem vienam ieslodzītajam.

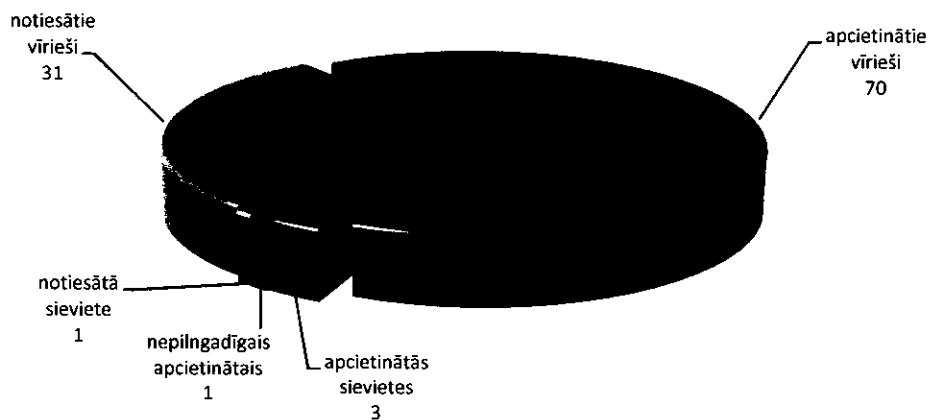
Ieslodzīto īpatsvars

Ārzemnieku īpatsvars no kopējā ieslodzīto skaita

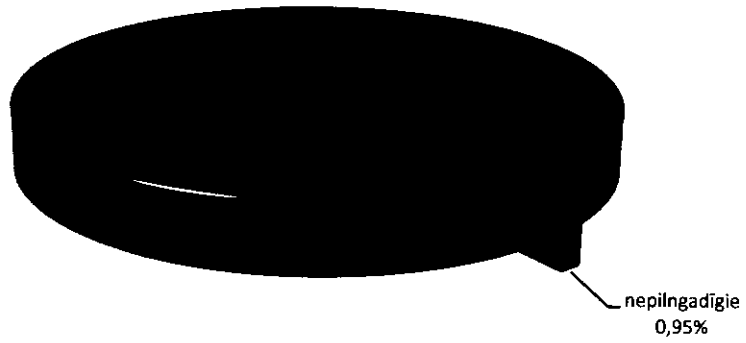
Notiesāto un apcietināto ārzemnieku īpatsvars

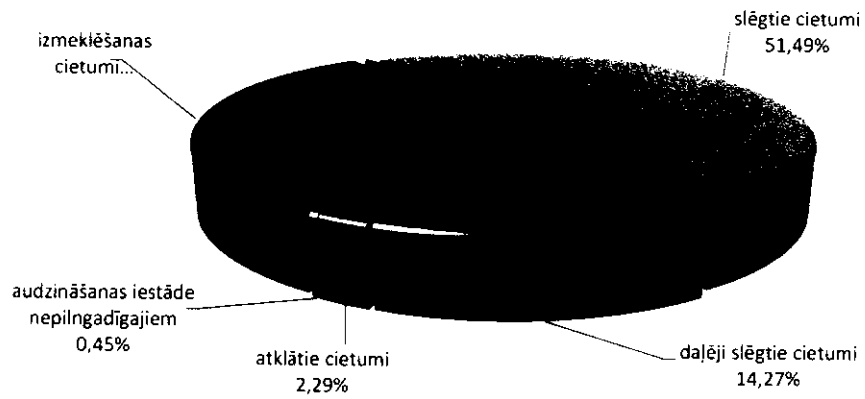
Ieslodzīto vīriešu un sieviešu īpatsvars

Nepilngadīgo ieslodzīto īpatsvars

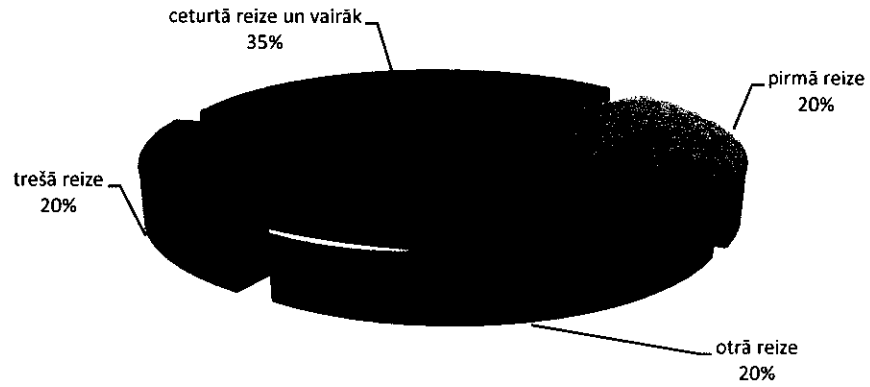

Ieslodzīto izvietojums

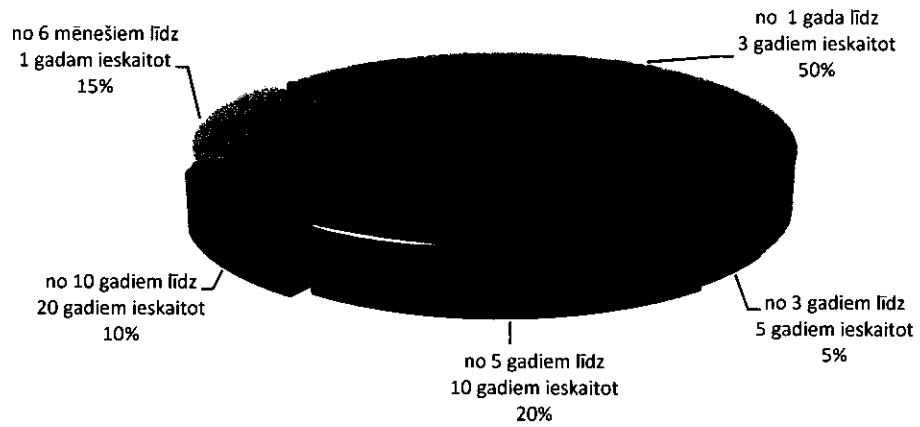

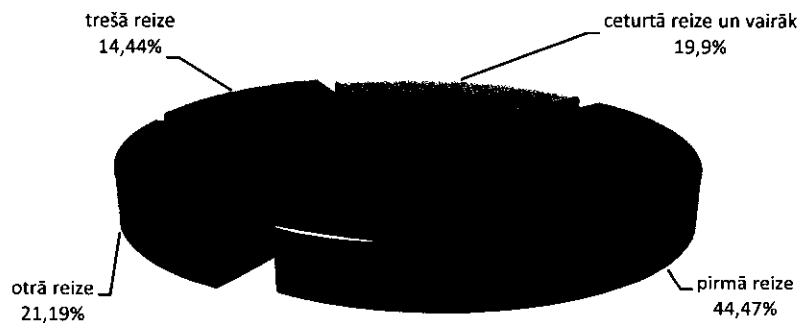
Nepilngadīgo notiesāto sadalījums atbilstoši soda izciešanas reižu skaitam

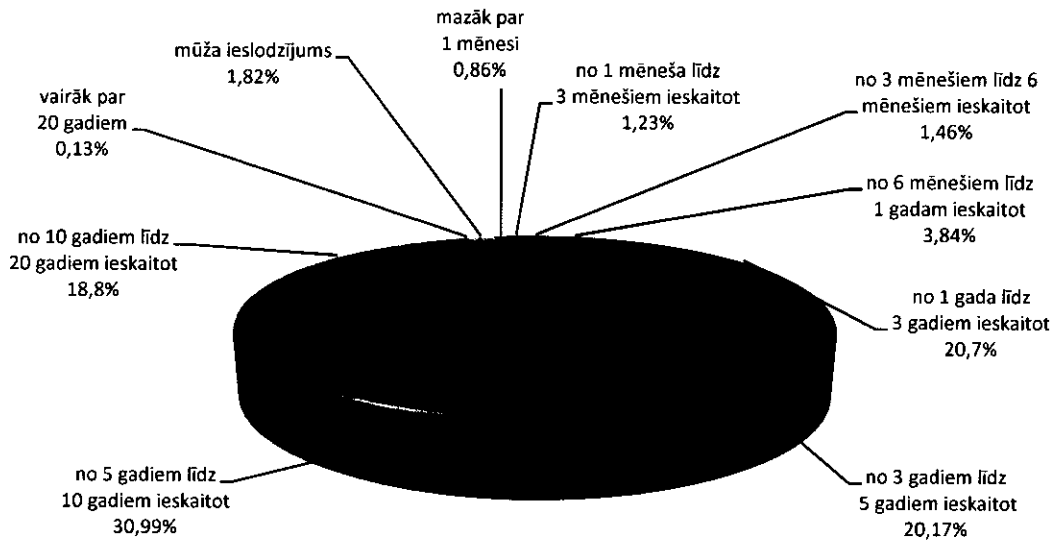
Nepilngadīgo notiesāto skaita sadalījums atbilstoši piespriedē brīvības atņemšanas soda termiņa ilgumam

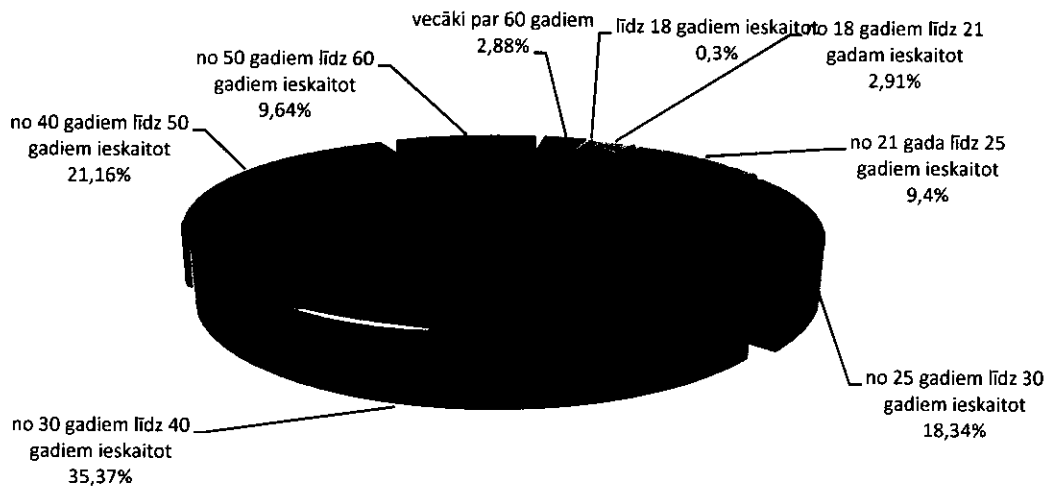
Notiesāto sadalījums atbilstoši soda izciešanas reižu skaitam

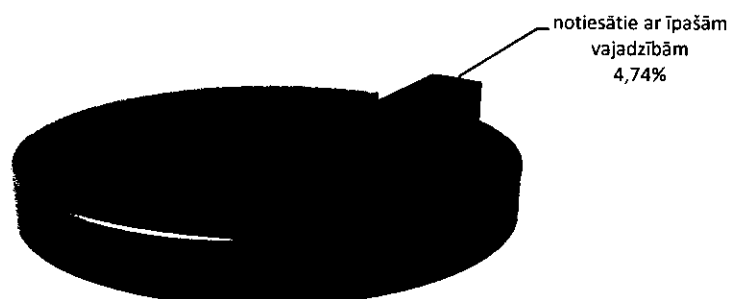
**Notiesāto sadalījums atbilstoši piespriestā
brīvības atņemšanas soda termiņa ilgumam**

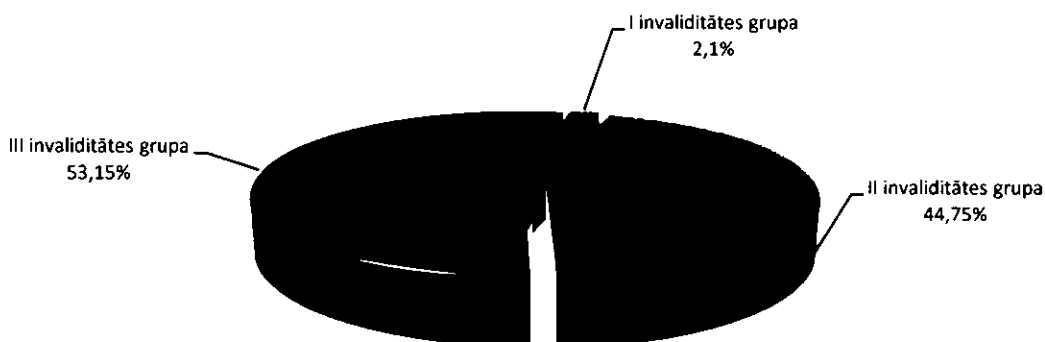
Notiesāto sadalījums atbilstoši vecumam

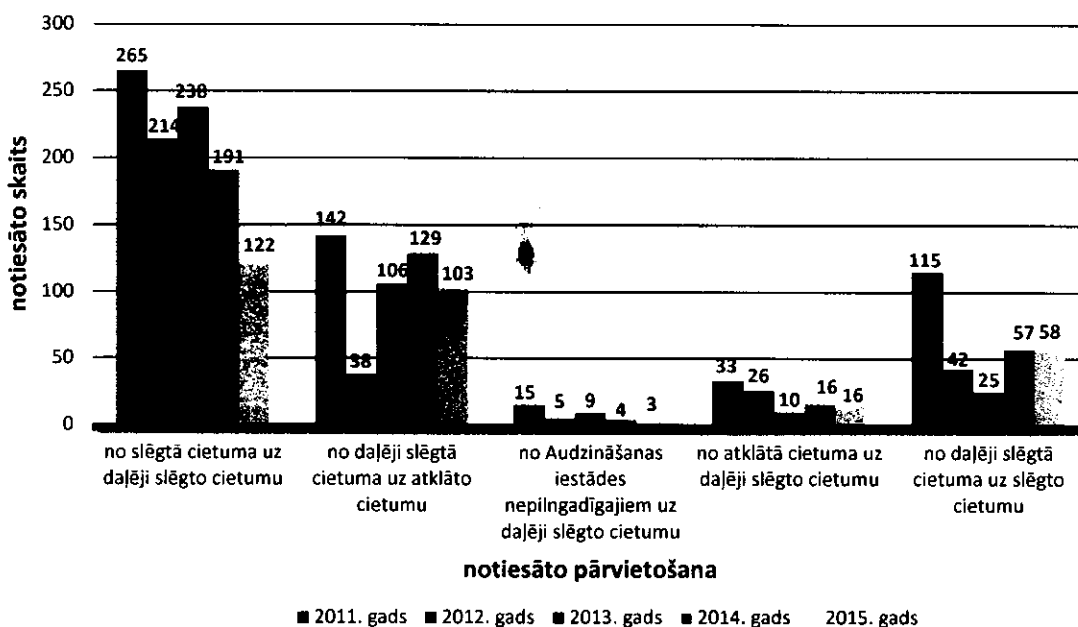
Notiesāto ar īpašām vajadzībām īpatsvars no kopējā notiesāto skaita

Notiesāto ar īpašām vajadzībām iedalījums atbilstoši invaliditātes grupai

Notiesāto pārvietošana atbilstoši soda progresīvajai izpildei

Priekšzīmīgas uzvedības un režīma prasību ievērošanas dēļ 563 notiesātajiem 1 383 reizes sniegta iespēja īslaicīgi atstāt ieslodzījuma vietas teritoriju.

Ieslodzījuma vietu drošība. 2015. gadā ieslodzījuma vietas nav pieļāvušas nevienu gadījumu, kad ieslodzītie ir atteikušies pildīt ieslodzījuma vietu administrācijas likumīgās prasības, un dažādas ārkārtējas situācijas. Tomēr ir viens notiesātā bēgšanas gadījums.

Gada laikā ieslodzījuma vietās 75,2% no kopējā notiesāto skaita bija notiesātie, kuri notiesāti par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem un kuri izcieta sodu slēgtajos cietumos. 1 056 ieslodzītie tika uzskatīti par īpaši bīstamiem un atradās īpašā uzraudzībā. Tāpat ieslodzījuma vietās uzturējās 141 ieslodzītais ar noslieci uz bēgšanu, 137 – ar noslieci uzbrukt ieslodzījuma vietas personālam, 216 – ar noslieci uz pašnāvību un 545 narkomāni. Sadarbībā ar ieslodzījuma vietu drošības, uzraudzības un apsardzes daļām novērsti 17 noziedzīgo nodarījumu mēģinājumu gadījumi, to skaitā divi bēgšanas mēģinājumi un 10 miesas bojājumu nodarīšanas gadījumi.

Pārskata periodā reģistrēti 10 ieslodzīto uzbrukuma gadījumi ieslodzījuma vietu personālam. Drošības nodrošināšanai, apsargājot ieslodzītos ārstniecības iestādēs ārpus ieslodzījuma vietām, 192 reizes pielietots fizisks spēks, speciālie cīņas paņēmieni un speciālie līdzekļi, tajā skaitā:

- fizisks spēks – 52 reizes;
- speciālie cīņas paņēmieni – 6 reizes;
- roku dzelži – 125 reizes;
- gumijas steks – 9 reizes.

2015. gadā Pārvaldes lietvedībā atradās 283 kriminālprocesi, no tiem: Brasas cietumā – 25, Daugavgrīvas cietumā – 43, Jelgavas cietumā – 37, Jēkabpils cietumā – 11, Liepājas cietumā – 13, Ilūciema cietumā – četri, Olaines cietumā (Latvijas Cietuma slimnīcā) – 21, Rīgas Centrālcietumā – 99, Valmieras cietumā – 28 un Vecumnieku cietumā – divi. Minētie kriminālprocesi uzsākti atbilstoši piederībai pie noziedzīga nodarījuma grupas objekta saskaņā ar Krimināllikuma XIII, XIV, XVI, XVIII, XX, XXII, XXIII un XXIV nodaļas pantiem, proti:

- saskaņā ar Krimināllikuma XIII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret personas veselību) – 55 kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XIV nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret personas pamattiesībām un pamatbrīvībām) – viens kriminālprocess;
- saskaņā ar Krimināllikuma XVI nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību) – viens kriminālprocess;
- saskaņā ar Krimināllikuma XVIII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu) – 14 kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XX nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību) – 195 kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XXII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret pārvaldības kārtību) – desmit kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XXIII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret jurisdikciju) – pieci kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XXIV nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā) – divi kriminālprocesi.

Pārskata gadā ieslodzījuma vietās uzsākti astoņi kriminālprocesi, kas saistīti ar ieslodzīto nāves faktu, no tiem:

- četri kriminālprocesi uzsākti par nāvi, kas ir iestājusies slimību rezultātā;
- viens kriminālprocess uzsākts par nāvi, kas ir iestājusies miesas bojājumu rezultātā;
- trīs kriminālprocesi uzsākti par nāvi, kas ir iestājusies suicīda rezultātā.

Eiropas Komisijas programmas „Krimināltiesības” projekta „Suicide preventive system development in imprisonment places” („Suicīda preventīvās sistēmas pilnveide ieslodzījuma vietās”) Nr.JUST/2013/JPEN/AG/4554 ietvaros tika izveidota ieslodzīto suicīda preventīvā sistēma, kuras mērķis ir panākt suicīdālas uzvedības gadījumu samazināšanos Latvijas ieslodzījuma vietās. Izvērtējot ārvalstu praksi, Latvijas ieslodzīto suicīdālas uzvedības prevencijas sistēmā tika iekļautas vairākas darbības jomas, kas vienlaikus tiek uzskatītas par izveidotās sistēmas aprobācijas kritērijiem. Izstrādāta un ieviesta vienota prakse ieslodzīto suicīdālas uzvedības prevencijā, tajā skaitā ieslodzīto uzraudzības, drošības, medicīniskās aprūpes, resocializācijas jomā, suicīdālas uzvedības riska noteikšana katram ieslodzītajam, atbilstošu resocializācijas pasākumu nodrošināšana ieslodzītajam ar tieksmi uz suicīdālu uzvedību, Pārvaldes un tās ieslodzījuma vietu personāla profesionālā sagatavošana darbam ar ieslodzīto, kuram ir tieksme uz suicīdālu uzvedību.

Tāpat no minētajiem kriminālprocesiem ieslodzījuma vietās divi kriminālprocesi uzsākti saskaņā ar Krimināllikuma 312. pantu (izvairīšanās no soda izciešanas), viens kriminālprocess – saskaņā ar Krimināllikuma 310. pantu (bēgšana no īslaicīgās aizturēšanas un ieslodzījuma vietas) un pieci kriminālprocesi – saskaņā ar Krimināllikuma 269. pantu (uzbrukums varas pārstāvim un citai valsts amatpersonai).

Ieslodzījuma vietās no nelegālās aprites tika atsavināti šādi aizliegtie priekšmeti un vielas:

- 2 607,671 g narkotisko un psihotropo vielu;
- 5 264 tabletes, kas satur narkotiskās un psihotropās vielas;
- 2 936,53 l alkoholisko dzērienu un to surogātu;
- 2 845 mobilo tālrunu, 1 354 mobilo tālrunu sastāvdaļas un 2 275 SIM kartes;
- 243 gab. medicīnas šļirču un 184 gab. medicīnisko šļirču adatu;
- 1 939 gab. pašizgatavoto griežamo un duramo priekšmetu.

2015. gadā Pārvaldes vadība un amatpersonas pastāvīgi veica ieslodzījuma vietu pēkšņās pārbaudes apsardzes, uzraudzības un drošības darba jomā un diennakts notikumu analīzi katrā ieslodzījuma vietā. Pēc pārbaudēm tika noformētas izziņas, kas iesniegtas Pārvaldes vadībai un arī nosūtītas ieslodzījuma vietu vadībai, lai veiktu pasākumus trūkumu novēršanai. Ņemot vērā pārbažu laikā konstatēto, tika sniegta praktiska un metodiska palīdzība ieslodzījuma vietām darba organizācijas jautājumos un izstrādāti priekšlikumi apsardzes funkciju uzlabošanai.

Nolūkā novērst un atklāt noziedzīgos nodarījumus ieslodzījuma vietās turpinājās tieša sadarbība ar Valsts policiju, Specializēto vairāku nozaru prokuratūru un reģionālajām prokuratūrām.

Lai paaugstinātu ieslodzīto apsardzes un uzraudzības kvalitāti ieslodzījuma vietās un nepieļautu ieslodzīto mēģinājumus izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus, 2015. gada jūlijā Pārvaldes izveidotā komisija veica ieslodzījuma vietu teritorijas, teritorijā esošo būvju, ēku un inženiertehnisko apsardzes līdzekļu apsekošanu. Ieslodzījuma vietām tika nodoti likvidētā Šķirotavas cietuma tehniskās apsardzes līdzekļi.

Lai nogādātu ieslodzītos ārpus ieslodzījuma vietām uz publiskā sektora ārstniecības iestādēm, 2015. gada 18. decembrī Pārvalde iegādājās četrus jaunus operatīvos transportlīdzekļus *Citroen Jumper 2,2 HDI*. Transportlīdzekļos uzstādītas videokameras ar iespēju veikt ieraksta funkciju un vismaz viena kamera nodrošina audio ierakstu.

Ieslodzīto disciplinārā prakse. Ieslodzītie gada laikā izdarīja 9 775 režīma pārkāpumus, to skaitā 5 309 – rupjus pārkāpumus. Par izdarītajiem režīma pārkāpumiem ieslodzītajiem tika piemēroti 6 981 disciplinārie sodi, to skaitā:

- izteikts brīdinājums – 1 367;
- izteikts rājiens – 1 720;
- aizliegts uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus ieslodzījuma vietas veikalā – 1 348;
- aizliegta telefonsaruna (notiesātajiem – kārtējā telefonsaruna, apcietinātajiem – uz laiku līdz vienam mēnesim) – 493;
- aizliegta kārtējā satikšanās – 599;
- ievietošana soda vai disciplinārajā izolatorā – 1 451;
- aizliegts izmantot personīgo televizoru vai radiouztvērēju – trīs.

No piemēroto disciplinārsodu kopējā skaita 238 disciplinārsodi piemēroti nepilngadīgajiem ieslodzītajiem, to skaitā:

- izteikts brīdinājums – 41;
- izteikts rājiens – 49;
- aizliegts uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus ieslodzījuma vietas veikalā – 74;
- ievietošana disciplinārajā izolatorā – 74.

Pamudinājumu piešķiršana ieslodzītajiem. Par labu uzvedību un godīgu attieksmi pret darbu un mācībām gada laikā ieslodzītajiem tika piemēroti 4 669 pamudinājumi, to skaitā:

- izteikta pateicība – 1 429;
- atļauts notiesātajiem izmantot papildus līdz sešām telefonsarunām gadā – 229;
- apcietinātajiem piešķirts papildus laiks telefonsarunām – 40;
- notiesātajiem piešķirta papildus īslaicīgā vai ilgstošā satikšanās, bet ne vairāk kā sešas papildus satikšanās gadā – 1 628;
- apcietinātajiem piešķirta papildus tikšanās ar radniekiem vai citām personām izmeklēšanas cietuma administrācijas pārstāvja klātbūtnē – 291;
- audzināšanas iestādēs nepilngadīgajiem atļauts atstāt iestādi vecāku vai iestādes darbinieku pavadībā uz laiku līdz astoņām stundām – 88;
- atzīt notiesāto par atbilstošu Latvijas sodu izpildes kodeksa 50.³ panta trešās daļas 3. punktā minētajiem nosacījumiem pirms tajā noteiktā termiņa beigām – 132;
- atklātajos cietumos vienu reizi mēnesī atļauts papildu reizi izbraukt ārpus cietuma teritorijas uz laiku līdz divām diennaktīm – 755;
- apcietinātajiem piešķirts papildu laiks pastaigai – viens;
- notiesātajiem ar brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka atļauju īslaicīgi atstāt brīvības atņemšanas iestādes teritoriju līdz trim diennaktīm gadā – 76;

No piemēroto pamudinājumu kopējā skaita, 83 pamudinājumi piemēroti nepilngadīgajiem, to skaitā:

- izteikta pateicība – 17;
- atļauts notiesātajiem izmantot papildu telefonsarunas līdz sešām sarunām gadā – seši;
- notiesātajiem piešķirta papildu īslaicīgā vai ilgstošā satikšanās, bet ne vairāk kā sešas papildu satikšanās gadā – seši;
- apcietinātajiem nepilngadīgajiem piešķirta papildu tikšanās ar radniekiem vai citām personām audzināšanas iestādēs nepilngadīgajiem izmeklēšanas cietuma nodaļas administrācijas pārstāvja klātbūtnē – deviņi;
- audzināšanas iestādēs nepilngadīgajiem atļauts atstāt iestādi vecāku vai iestādes darbinieku pavadībā uz laiku līdz astoņām stundām – 27;
- apcietinātajiem nepilngadīgajiem piešķirts papildu laiks telefonsarunām – 17;
- atzīt notiesāto par atbilstošu Latvijas Soduzpildes kodeksa 50.³ panta trešās daļas 3. punktā minētajiem nosacījumiem pirms tajā noteiktā termiņa beigām – viens.

Ieslodzīto izglītība. Pārskata gadā ieslodzītie piedalījās vispārējās izglītības, profesionālās un interešu izglītības aktivitātēs.

2015. gadā vispārējās izglītības programmas tika īstenotas deviņās ieslodzījuma vietās, profesionālās izglītības programmas – deviņās ieslodzījuma vietās un interešu izglītības programmas – desmit ieslodzījuma vietās.

Kopumā ieslodzījuma vietās 2015. gadā izglītības programmās vidēji tika iesaistīti 1 813 ieslodzītie jeb 40,2% no vidējā ieslodzīto kopējā skaita, bet 2015. gada 31. decembrī – 2 093 ieslodzītie, kas ir 47% no kopējā ieslodzīto skaita, no tiem:

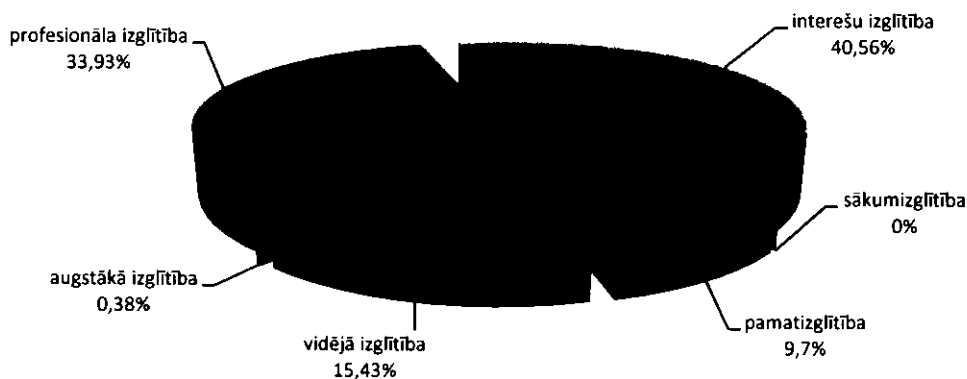
- formālās izglītības programmās piedalījās 1 244 ieslodzītie jeb 59% no kopējā izglītojamo ieslodzīto skaita vai 28% no kopējā ieslodzīto skaita:
  - ✓ vispārējās izglītības programmās – 526 ieslodzītie, no tiem 203 – pamatizglītībā un 323 – vidējā izglītībā;
  - ✓ profesionālās izglītības programmās – 710 ieslodzītie;
  - ✓ augstākās izglītības programmās – astoņi ieslodzītie.
- neformālās izglītības pasākumos – 849 ieslodzītie jeb 41% no izglītojamo ieslodzīto kopējā skaita vai 19% no kopējā ieslodzīto skaita.

2015. gadā formālās izglītības programmās (vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības programmās) vidēji tika iesaistīti 33 nepilngadīgie ieslodzītie jeb 0,73% no vidējā ieslodzīto skaita un 124 pilngadīgās sievietes jeb 2,75% no vidējā ieslodzīto skaita.

Saskaņā ar 2015. gada 31. decembra datiem izglītības programmās tika iesaistīti:

- 1 519 pilngadīgie ieslodzītie, 40,8% no kopējā pieaugušo ieslodzīto skaita;
- 481 ieslodzītie jaunieši, 74,5% no kopējā ieslodzīto jauniešu skaita;
- 93 nepilngadīgie ieslodzītie (*nav iespējams precīzi aprēķināt izglītības programmās iesaistīto nepilngadīgo ieslodzīto īpatsvaru, jo nepilngadīgo ieslodzīto izglītojamo skaits ir lielāks nekā nepilngadīgo ieslodzīto skaits 2015. gada 31. decembrī. Tas nozīmē, ka viens nepilngadīgais ieslodzītais tika iesaistīts gan vispārējās, gan interešu izglītības programmās*).

Izglītības programmās iesaistīto ieslodzīto īpatsvars no kopējā izglītojamo ieslodzīto skaita

Saskaņā ar Izglītības likuma 4. panta nosacījumu Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem un Ilģuciema cietumā pamatizglītības programmās tika iesaistīti visi nepilngadīgie ieslodzītie. 2015./2016. mācību gadā Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem tika īstenotas arī trīs speciālās izglītības programmas. Nepilngadīgajiem ir iespējams iegūt arī vidējo izglītību.

Ieslodzījuma vietās vispārējās izglītības programmas īstenoja pašvaldību izglītības iestādes un Cēsu 2. vakara (maiņu) vidusskola. Ieslodzījuma vietu sadarbību ar izglītības iestādēm noteica noslēgtie sadarbības līgumi.

Ieslodzījuma vietu sadarbība ar izglītības iestādēm

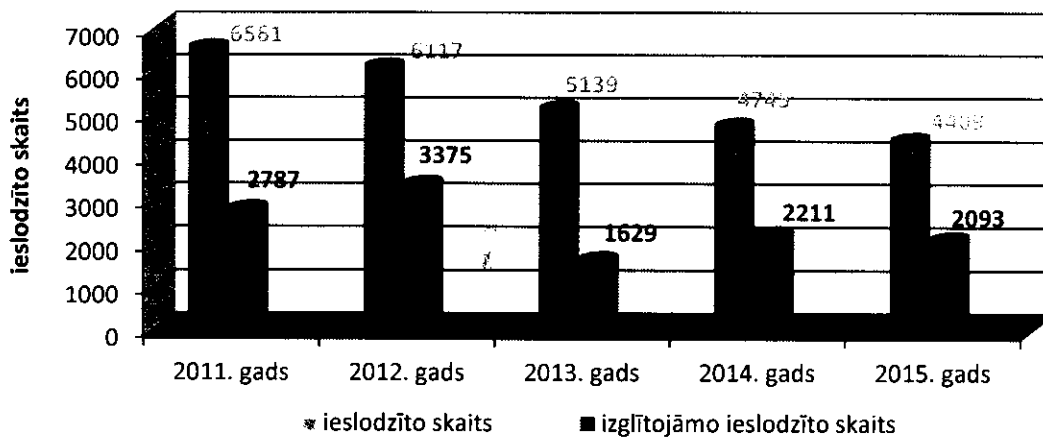
Brasas ciетums	Rīgas 9. vakara (maiņu) vidusskola Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola Jelgavas Tehnikums
Cēsu Audzināšanas iestāde nepilngadīgajiem	Cēsu 2. vakara (maiņu) vidusskola
Daugavgrīvas ciетums	Daugavpils 17. vidusskola Daugavpils profesionālās izglītības kompetences centrs „Daugavpils Būvniecības tehnikums” Daugavpils profesionālās izglītības kompetences centrs „Daugavpils tehnikums” Daugavpils tirdzniecības profesionālā vidusskola
Ilģuciema ciетums	Rīgas 14. vakara (maiņu) vidusskola Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola Jelgavas Tehnikums
Jelgavas ciетums	Jelgavas vakara (maiņu) vidusskola Jelgavas Tehnikums
Jēkabpils ciетums	Jēkabpils vakara (maiņu) vidusskola Aizkraukles profesionālā vidusskola
Liepājas ciетums	Liepājas vakara (maiņu) vidusskola Jelgavas Tehnikums
Olaines ciетums	Jelgavas Tehnikums
Rīgas Centrālcietums	Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola Rīgas vakara ģimnāzija Jelgavas Tehnikums
Valmieras ciетums	Valmieras vakara (maiņu) vidusskola Jelgavas Tehnikums Rīgas Valsts tehnikuma

2015. gadā (2014./2015. mācību gada beigās) 668 ieslodzītie sekmīgi nokārtoja valsts eksāmenus un saņēma valsts atzītus izglītību apliecinājošus dokumentus: 53 ieslodzītie – par vispārējo pamatizglītību, 49 ieslodzītie – par vispārējo vidējo izglītību un 566 ieslodzītie – par profesionālo izglītību. Tāpat 242 ieslodzītie tika pārcelti nākamajā klasē. Tādējādi līdz 2015. gada 31. maijam 84% no formālās izglītības programmās iesaistītajiem ieslodzītajiem bija apguvuši mācību vielu.

Savukārt 2014./2015. mācību gada beigās pieci nepilngadīgie ieslodzītie sekmīgi nokārtojuši valsts eksāmenus un saņēmuši izglītību apliecinājošus dokumentus par izglītības iegūšanu, proti, četri nepilngadīgie ieslodzītie – par pamatizglītības iegūšanu un viens nepilngadīgais ieslodzītais – par vidējās izglītības iegūšanu.

Izglītojamo ieslodzīto skaita dinamika

2015./2016. mācību gadā ieslodzījuma vietās profesionālās izglītības programmu ietvaros tika īstenotas šādas specialitātes:

- Brasas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām „Apdares darbu strādnieks”, „Drēbnieks” un „Šuvējs”;
- Daugavgrīvas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām „Apdares darbu strādnieks”, „Brūģētājs”, „Drēbnieks”, „Galdnieks”, „Informācijas ievadīšanas operators”, „Inženierkomunikāciju montētājs”, „Krāšņu podnieks”, „Lokmetinātājs”, „Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē”, „Palīgšuvejs”, „Pavāra palīgs” un „Sausas būves celtnieks”;
- Ilģuciema cietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām „Apdares darbu strādnieks”, „Drēbnieks”, „Frizieris”, „Pavāra palīgs” un „Šuvējs”;
- Jelgavas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām „Drēbnieks”, „Elektromontieris”, „Galdnieks”, „Lokmetinātājs”, „Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē” un „Šuvējs”;
- Jēkabpils cietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām „Apdares darbu strādnieks”, „Elektromontieris”, „Galdnieks”, „Pavārs” un „Virpotājs”;
- Liepājas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamo kvalifikāciju „Elektromontieris”;
- Olaines cietumā (Latvijas Cietumu slimnīcā): profesionālās izglītības programmas ar iegūstamo kvalifikāciju „Elektromontieris”;
- Rīgas Centrālcietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām „Drēbnieks”, „Galdnieks”, „Elektromontieris”, „Autoatslēdznieks”, „Lokmetinātājs”, „Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē”, „Pavāra palīgs” un „Šuvējs”;
- Valmieras cietumā: profesionālās izglītības programmas ar iegūstamajām kvalifikācijām „Apdares darbu strādnieks”, „Elektromontieris”, „Galdnieka palīgs”, „Flīzētājs”, „Lokmetinātājs” un „Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē”.

2015. gadā ieslodzītajiem tika nodrošināta iespēja iesaistīties augstākās izglītības apguvē tālmācības ceļā, izmantojot pasta pakalpojumus vai izmantojot internetu ieslodzījuma vietas administrācijas pārstāvju klātbūtnē. 2015. gada I pusgadā augstākās izglītības studiju programmās iesaistījās seši ieslodzītie, bet 2015. gada II pusgadā – astoņi ieslodzītie.